

**RZECZNIK PRAW
OBYWATELSKICH**

„Ciemna strona światła” seminarium interdyscyplinarne o zanieczyszczeniu świetlnym i jego wpływie na nasze życie.

29 lutego 2024 r., Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, ul. Długa 23/25 w Warszawie

PROGRAM

10.00 – 10.15 **SESJA OGÓLNA**

- Otwarcie – prof. **Marcin Więcek** | Rzecznik Praw Obywatelskich

10.15 – 12.15 **SESJA NATURALNA**

10.15 – 11.00 **Panel I – Astronomia**

Wystąpienia panelistów

- Jak zmieniała się „widoczność” ciemnego nieba na przestrzeni wieków. Czy Kopernik dokonałby swojego odkrycia w 2023 r.
dr **Sylwester Kołomański**
- Czym jest zanieczyszczenie światłem? O obszarach ochrony ciemnego nieba w Polsce i przeszkodach z jakimi borykali się działacze Stowarzyszenia POLARIS – OPP aby ten problem zaczął być traktowany poważnie.
Piotr Nawalkowski | Stowarzyszenie POLARIS
- Jak zmienia się jasność nocnego nieba w Polsce (raport Light Pollution Think Tank z 2023r.)
dr hab. **Andrzej Kotarba** | Centrum Badań Kosmicznych PAN

11.00 – 11.15 Przerwa kawowa

11.15 – 12.15 **Panel II - Fauna, flora, fizjologia człowieka.** Panel dyskusyjny

Wpływ sztucznego światła na fizjologię roślin, zwierząt i ludzi. Czy jesteśmy w stanie przywrócić naturalny biorytm człowieka?

Moderatorka: **Małgorzata Żera** | Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

- **Karolina Skorb** | Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt Polskiej Akademii Nauk
- dr **Anna Kołton** | Katedra Botaniki, Fizjologii i Ochrony Roślin Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie
- prof. dr hab. **Krystyna Skwarło-Sońta** | Zakład Fizjologii Zwierząt Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego

12.15 – 12.45 Lunch

12.45 – 15.45 **SESJA CYWILIZACYJNA**

12.45 – 14.45 **Panel I – Medycyna i psychologia.** Panel dyskusyjny

Dolegliwości, zaburzenia, choroby wynikłe z zanieczyszczenia świetlnego. Dlaczego temat nie istnieje w polskiej medycynie? Wpływ sztucznego światła na dobrostan psychiczny człowieka

Moderatorka: **Małgorzata Żmudka-Wyrwał** | Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

- dr **Małgorzata Fornal-Pawłowska** | Gabinet Terapii Bezsenności, Szkoła Psychoterapii Poznawczo-Behawioralnej Uniwersytetu SWPS
- dr n. med. **Dorota Wołyńczyk-Gmaj** | Warszawski Uniwersytet Medyczny
- **Joanna Dąbrowska-Mazur** | Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie
- dr n. med. **Jadwiga Attier** | Geriatrie, Hopital de Saint – Quentin (online)
- prof. dr hab. n. med. **Paweł Gać** | Zakład Zdrowia Środowiskowego i Medycyny Pracy Katedry Zdrowia Populacyjnego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

14.45 – 15.00 Przerwa kawowa

15.00 – 16.00 **Panel II – Urbanistyka, architektura, samorząd terytorialny.** Panel dyskusyjny

Jak należy oświetlać przestrzeń publiczną, aby nie przyczyniać się do zanieczyszczenia świetlnego. Czy więcej światła na pewno znaczy bezpieczniej?

Moderatorka: **Joanna Lipnicka** | Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

- dr inż. **Amelia Staszowska** | Katedra Jakości Powietrza Wewnętrznego i Zewnętrznego, Politechnika Lubelska
- dr inż. arch. **Karolina Zielińska-Dąbkowska** | Wydział Architektury, Katedra Architektury Miejskiej i Przestrzeni Nadwodnych, Politechnika Gdańska (online)
- **Agnieszka Machnowska** | Urząd Miasta Warszawa
- **Tomasz Libera** | Urząd Miasta Krakowa
- prof. dr hab. **Daniel Wacinkiewicz** | Zastępca Prezydenta Miasta Szczecina
- **Marek Pierlak** | Radny Gminy Jeleśnia

16.00 – 16.15 Podsumowanie i zakończenie